

12.4.2021

SUPO 226/01.04.03/2021

Oikeusministeriö

Viite VN/16344/2020

SUOJELUPOLIISIN LAUSUNTO LAKILUONNOKSESTA LUOTTOTIETOLAIN MUUTTAMISEKSI MAKSUHÄIRIÖMERKINTÖJEN SÄILYTYSAIKOJEN LYHENTÄMISEKSI

Oikeusministeriö on pyytänyt Suojelupoliisilta lausuntoa otsikossa mainitusta lakiluonnoksesta. Ehdotetut muutokset liittyvät pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan, jonka mukaan lyhennetään maksuhäiriömerkintöjen kestoaikaa. Muutoksilla toteutettaisiin eduskunnan lausumassaan EV 69/2020 vp edellyttämä tavoite siitä, että henkilöt, jotka ovat suorittaneet maksuhäiriömerkinnän perusteena olleet maksut asianmukaisesti, tulee poistaa rekisteristä 1 kuukauden kuluttua maksun suorittamisesta.

Hankkeen tavoitteena on, että tiettyjen yleisimpien henkilö- ja yritysluottotietoina talletettavien maksuhäiriömerkintöjen säilytysaika lyhenisi luonnoksen mukaan niiden perusteena olevan saatavan suorittamisen johdosta yhteen kuukauteen. Uuden maksuhäiriömerkinnän pidentävästä vaikutuksesta luovutaisiin. Luottotietolain säännöksiin tehtäisiin myös eräitä muita tarkistuksia. Oikeusministeriössä on vireillä myös erillinen lainsäädäntöhanke, jonka yhteydessä luottotietolakiin tehdään Euroopan unionin yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämät muutokset. Jatkovalmisteluvaiheessa hankkeet on tarkoitus yhdistää.

Suojelupoliisi pitää luonnoksessa esitettyjä muutoksia hyväksyttävänä ja arvioi, että niillä olisi vain vähäisiä vaikutuksia sen toimintaan.

Suojelupoliisi tuo yleisenä luottotietolakiin kohdistuvana muutostarpeena esiin lain 30 §:ssä säädetyn tarkastusoikeuden käyttöä koskevan sääntelyn muuttamisen.

Luottotietolain 30 §:n 2 momentin mukaan luonnollisella henkilöllä on oikeus saada tietää, mistä rekisteriin talletetut tiedot ovat peräisin ja kenelle häntä koskeva henkilöluottotieto on viimeisen vuoden aikana luovutettu. 30 §:n 3 momentin mukaan 2 momentissa säädettyä rekisteröidyn oikeutta saada tieto niistä, joille häntä koskeva henkilöluottotieto on luovutettu, ei kuitenkaan sovelleta, jos tietoja on luovutettu pykälässä tarkemmin ilmenevästi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi tai selvittämiseksi. Tietosuojavalettu-tettu voi tällöin tarkastaa tietojensaantioikeuden rajoittamisen lainmukaisuuden.

30 §:n 3 momentti lisättiin lakiin eduskuntakäsittelyn aikana hallintovaliokunnan mietinnössä 8/2008 vp. esitetyllä tavalla. Hallintovaliokunta piti mietinnössään selvänä, että yhteys rahanpesuun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen tai selvittämiseen ilmenee esimerkiksi, kun henkilöluottotietoja on luovutettu rahanpesun selvittelykeskukselle. Hallintovaliokunta piti tärkeänä, ettei rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen ja selvittäminen saa vaarantua sen vuoksi, että tällaisesta teosta epäilty saa liian aikaisessa vaiheessa tietää häneen kohdistuvasta epäilystä.

Vastaavanlainen salassapitointressi kohdistuu myös rikosten estämiseksi tai kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi tehtyihin tietopyyntöihin. Suojelupoliisin tiedonhankintaa suoritetaan lähtökohtaisesti aina salassa sen kohteelta. Tietopyyntöjä ei voida tehdä, mikäli on olemassa riski, että tiedonhankinta paljastuu kohdehenkilölle. Käytännössä luottotietoja käsittelevät yritykset tarjoavat nykyisin maksullisia palveluita, joissa rekisteröidylle ilmoitetaan tekstiviestillä, mikäli häneen on kohdistunut tietopyyntö. Vastauksessa ilmoitetaan samalla tietoja pyytänyt taho.

Suojelupoliisin näkemyksen mukaan luottotietolain sääntelyä on syytä muuttaa vireillä olevissa lakihankkeissa siten, että tarkastusoikeuden rajoittaminen laajennettaisiin kattamaan myös esimerkiksi rikosten estämiseksi ja kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi tehdyt tietopyynnöt.

Suojelupoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Antti Peltari

Ylitarkastaja

Antti Wahlroos

Liitteet

-

Jakelu

SM/KTY

Tiedoksi

-